

Johan Andreas dèr Mouw

zes gedichten
six poems

dèr mouwgenootschap

translated into English
by John Irons

*Johan Andreas dèr Mouw, zes gedichten/six poems is een uitgave
van het Dèr Mouwgenootschap en Poëziecentrum Nederland*

Dof violet is 't west en paarsig grijs.
 Nog wandel 'k door het zwaar berijpte gras,
 en hoor naast me op de vaart het fijn gekras
 van schaatsen over 't hol rinkelend ijs:

*Dull mauve and purple-grey the western skies.
 I'm walking still through frost-encrusted grass,
 and hear on the canal close by the harsh
 thin scrape of skates on hollow-tinkling ice:*

ik heb 't gevoel, of 'k op 't bevroren glas
 cirklend, zwevend, zwenkend op kunst'ge wijs,
 met 't buigend bovenlichaam daal en rijs:
 't is in mijn rug, of 'k zelf op schaatsen was.

*and on the frozen glass it feels as though,
 circling, floating, swerving with artful skill,
 bent from the waist, I rise and fall at will:
 my back feels as if skating made it flow.*

Zoo hoop 'k dat, langs wiens geest mijn verzen glijen,
 alleen, in paren, of in lange rijen,
 schomm'lend op maat en rijm van hollands staal,

*I hope who thus can feel my verses glide –
 alone, in pairs, or rows that stretch out wide,
 rolling on pulse and rhyme of prime Dutch steel –*

dat hij de wind, die mij droeg, zelf hoort waaien,
 en 't fijn slierten en 't heerlijk brede zwaaien
 voelt van zijn eigen stemming in mijn taal.

*that he the wind that bore me can hear playing,
 and in my words the marvellous broad swaying
 and sliding of his spirits too may feel.*

Mooi meisje, dat met koelwit bruidsgewaad
verlangt te ontveinzen de heetdonkre gloed,
die onbewust haar slankheid stralen doet
en uit de glans van 't haar en de ogen slaat,

nu voelt ze alsof ze, een uitverkoorne, gaat,
zij zij alleen, 't Geluk-zelf tegemoet:
haar eigen huis, haar man, zo knap, zo goed,
nobel en ridderlijk in woord en daad –

'k Zie al om 't moe gezicht 't beginnend grijs;
herinn'ring aan verloren paradijs
zie 'k schem'ren in haar ogen: 't leven smeedt

haar weg, een leeg gedorste korenschoof;
ik zie haar suf gejongd, gedweë sloof,
met uitgezakte buik, burgerlijk breed.

*Young lovely, who with cool-white bridal gown
would much like to deny the sultry glow
that darkly makes her slimness shimmer so,
eyes sparkle, and hair form a gleaming crown,*

*she feels as if she goes now, one elect,
she she alone, to meet sheer Happiness:
her own house, husband handsome to excess,
in word and deed so noble, so perfect –*

*Already I see a tired face, greying hair;
the memory of a paradise, once fair
now lost, is in her eyes a listless gleam:*

*life threw her out, a flat-flailed sheaf of corn;
a docile drudge, dulled by the brood she's borne,
with sagging belly, bourgeois, broad of beam.*

Ijl ligt de wilgenschaduw op de wei;
 het slootje-in plonst, lichtgroene boog, een kikker;
 over het riet beweegt zich blauw geflikker,
 wanneer de wind zijn wimpels schuift op zij.

*Faint lies the willow's shadow on the meadow;
 into the pond plops, light-green arc, a frog;
 above the reeds, blue sparkling flicks and rocks,
 each time the light wind makes their pennants billow.*

In 't gras bij 't water, naast de wilgenrij,
 speelt een blond jochie ernstig met een knikker;
 wegjaagt in 't bongertje een vogelverschrikker
 de zondagsstilte over de boerderij.

*In grass where willows line the river-arm
 a light-haired lad plays marble games intently;
 an orchard rattle to scare birds off sends the
 Sunday silence fleeing across the farm.*

Houdt even op de droogratelende r,
 dan is 't, of zich de stilte van heel ver
 hier samentrekt en plotsling vreemd verdicht:

*Whenever the dry r takes a brief pause,
 the silence from far off seems to contract
 and suddenly be strangely, densely packed:*

op 't lege zand voor de gesloten stal,
 in 't vierkant tuintje, in 't bongerdje, overall,
 is 't of een vraag en een verwondring ligt.

*on empty sand by bolted stable doors,
 in garden patch, in orchard, low and high,
 a questioning and wondering seem to lie.*

Soms, als je 's winters op 't besneeuwde pad
wandelt langs beuken, vind je een plekje diep
in 't bos – 't is, of een stukje zomer sliep,
dat met de zwaluwen mee te gaan vergat:

*At times, taking a snowy winter path
past rows of beech, you find a hidden spot –
a sleeping trace of summer that forgot,
it seems, with long-gone swallows to depart:*

Geen sneeuw. Een herfstdraad. Mos. Een mug. Gepiep
van 't meesje tussen zonnig roodbruin blad.
't Is, of je haast de toverwoorden had,
waarmee je zon en zomer wakker riep.

*No snow. Light gossamer. Some moss. A midge.
From sun-caught russet leaves a tit's shrill cheep.
It's almost as if words to charm from sleep
the sun and summer were within your reach.*

Zo vind je soms, als je oud wordt, plotseling
diep in je ziel een kleine herinnering
van toen je een kind was, alles warmte en zon;

*So too, when you grow old, you suddenly
deep in your soul find some small memory
of childhood days, when all was warmth and sun;*

en 't schijnt, alsof zo dad'lijk 't vizioen
werkelijkheid wordt – 't lijkt bijna net als toen –
heel even is 't, of je haast tov'ren kon.

*and in an instant vision may become
recaptured as reality as well –
as if you, briefly, nearly knew the spell.*

Kent iemand dat gevoel: 't is geen verdriet,
 't is geen geluk, geen menging van die beiden;
 't hangt over je, om je, als wolken over heiden,
 stil, hoog, licht, ernstig; ze bewegen niet.

*Who knows that feeling: it is not distress
 not joy, nor yet a mixture of the two –
 like heathland clouds it hangs round, over you:
 still, high, light, serious – and motionless.*

Je voelt je kind en oud; je denken ziet
 door alles, wat scheen je van God te scheiden.
 't Is, of een punt tot cirkel gaat verwijden;
 't is, of een cirkel punt wordt en verschiet.

*You feel a child yet old; you grasp aright
 what you from God once seemed to separate.
 As if a dot to circle will dilate,
 Circle contract to dot, shoot off from sight.*

Je denkt: Nooit was het anders; tot mijn Wezen
 ben 'k al zo lang van sterfelijkheid genezen.
 Je weet: Niets kan mij deren; ik ben Hij.

*You think: Nothing has changed; to my true Being
 I've long been cured from my mortality.
 You know: Nothing can harm me; I am He.*

Tot zekerheid je twijfel opgeheven,
 zo hang je als eeuwig boven je eigen leven:
 je bent de wolken en je bent de hei.

*You rise above your doubt to certain seeing,
 hang as eternal, your whole life beneath:
 you are the high clouds and you are the heath.*

'k Hoor ruisen ons moeras – zo noemden wij 't,
 ik en mijn vriend – vol angstig ritslend riet,
 met, soms, een zichtbaar wieglende karkiet;
 eom eerst bos, dan heiden, vlak en wijd.

*I hear our quagmire swish – we called it that,
 I and my friend – with anxious-rustling rushes,
 a glimpse of swaying birds they call reed thrushes;
 around it woods, then heathland, wide and flat.*

Wij stookten vuurtjes, veilig: niemand ziet
 de blauwe rook. Over ons, dreigend, glijdt
 kraaiengeroep, vreemd, wild, door de eenzaamheid. –
 Leeft hij nog? – 'k Ruik de hars – Ik hoop van niet.

*We lit small fires, quite safe: no one will spot
 the bluish smoke. Above us, strange and rude,
 ominous caws glide through the solitude.
 He's still alive? – A resin smell – Hope not.*

Ik heb hem vaak beledigd en gegriefd;
 want 'k hield van hem. Neen, 'k was op hem verliefd.
 Neen, meer– mijn ideaal van goed en waar.

*I often hurt, offended him, I knew;
 for I was fond of – no – in love with him.
 No, more: my model of what's good and true.*

Nu ben ik oud. In Brahman is vergaan
 mijn wereld, en ikzelf, grijze brahmaan –
 maar hij had blauwe ogen en mooi zwart haar.

*Now I am old. My world is gone, now lies
 in Brahman – I've become a grey brahmin –
 but he had sleek black hair and deep-blue eyes.*

De hier bijeengebrachte zes gedichten zijn alle opgenomen in het **Verzameld Dichtwerk (VD)**, in de bloemlezing van **Gerrit Komrij (GK)** en in de bloemlezing uit het werk van Dèr Mouw die is samengesteld door **Marjoleine de Vos (MV)**:

“Dof violet is ’t west en paarsig grijs.”

VD 14/GK 19/MV 19

“Mooi meisje, dat met koelwit bruidsgewaad”

VD 69/GK 54/MV 47

“IJl ligt de wilgenschaduw op de wei;”

VD 85/GK 70/MV 25

“Soms, als je ’s winters op ’t besneeuwde pad”

VD 161/GK 197/MV 72

“Kent iemand dat gevoel: ’t is geen verdriet,”

VD 163/GK 122/MV 44

“k Hoor ruisen ons moeras – zo noemden wij ’t,”

VD 468/GK 197/MV 72